

Μεσογειακή φώκια
μοναχός
(*monachus monachus*)

Περιγραφή της Φώκιας

Η Μεσογειακή φώκια μοναχός, είναι το ένα από τα δύο είδη φώκιας μοναχού της οικογένειας φωκίδων. Κάποτε ήταν εξαπλωμένη σε όλες τις ακτές της Μεσογείου, της Μαύρης θάλασσας και του ανατολικού Ατλαντικού. Σήμερα, με αριθμό μικρότερο από 600 ζώα, συγκαταλέγεται στα σπανιότερα και πλέον απειλούμενα ζωικά είδη του πλανήτη και χαρακτηρίζεται ως κρισίμως κινδυνεύον με αφανισμό από την Διεθνή Ένωση Προστασίας της φύσης. Ο μισός περίπου πληθυσμός, γύρω στα 250-300 άτομα, ζει στην Ελλάδα.

Περιγραφή της Φώκιας

ΔΙΑΤΡΟΦΗ

Μια τέτοια φώκια τρέφεται με μια ποικιλία από οστειχθούς όπως

- σαργούς,

- συναγρίδες,

- γόπες και

- μπαρμπούνια.

Τρέφεται επίσης με κεφαλόποδα όπως

- χταπόδια,

- σουπιές και

- καλαμάρια,

αλλά και με καρκινοειδή όπως

- καβούρια.

Περιγραφή της Φώκιας

ΜΟΡΦΗ

Η φώκια είναι ένα από τα λίγα αλλά μεγάλα θηλαστικά που ζουν στην Ελλάδα. Πίσω από τα δύο εκφραστικά μάτια του προσώπου της κρύβεται ένα πανέξυπνο ζώο. Η νοημοσύνη της είναι παρόμοια με αυτήν του σκύλου, ζώου που είναι καλύτερος φίλος του ανθρώπου.

ΤΡΙΧΩΜΑ

Η Μεσογειακή φώκια στο κορμί της έχει τρίχωμα με μήκος περίπου 8 mm. Τα μικρά της φώκιας όμως έχουν μεγαλύτερο τρίχωμα μέχρι τη στιγμή που γίνεται η πρώτη αλλαγή, μέσα σε 4-6 εβδομάδες από τη γέννησή τους.

ΧΡΩΜΑ

Το χρώμα της φώκιας ποικίλλει από μία απόχρωση του ασημί μέχρι το μαύρο, συμπεριλαμβανομένων όλων των αποχρώσεων του γκρι και του καφέ. Η ράχη τους είναι συνήθως σκουρότερη από την κοιλιά του, ενώ πολλά ζώα έχουν στην κοιλιά τους μεγάλα ανοιχτόχρωμα μπαλώματα.

Περιγραφή της Φώκιας

ΚΑΤΑΔΥΣΗ

Αν και η επιστημονική της ονομασία, *Monachus monachus*, μπορεί να παραπέμπει στη μοναχικότητα, το όνομά της στην πραγματικότητα το οφείλει στις χαρακτηριστικές δίπλες που κάνει ο λαιμός της και θυμίζουν το ράσο των καπουτσίνων μοναχών. Η εμβληματική για τη θάλασσά μας Μεσογειακή φώκια, είναι ένα ντροπαλό, παράκτιο ζώο με ιδιαίτερη αγάπη σε υποβρύχιες σπηλιές και απομονωμένες παραλίες, καθώς εκεί γεννά και θηλάζει τα μικρά της. Μπορεί να κολυμπήσει πολύ μεγάλες αποστάσεις μέσα σε λίγες εβδομάδες ή μήνες, ενώ καταδύεται στα 170 μέτρα, αναζητώντας ψάρια και κατά κύριο λόγο χταπόδια, που είναι η αγαπημένη της τροφή.

ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η ενήλικη φώκια συχνάζει στις ίδιες περιοχές. Όμως η αναζήτηση τροφής τη κάνει να ταξιδεύει συχνά αρκετά χιλιόμετρα. Έχουν παρατηρηθεί φώκιες που ακολουθούσαν ψαράδικα σε απόσταση μεγαλύτερη από 30 χιλιόμετρα, ενώ έχουν βρεθεί και μεμονωμένα άτομα σε αποστάσεις εκατοντάδων χιλιομέτρων μακριά από το μόνιμο καταφύγιό τους. Τα νεαρά άτομα συχνά φεύγουν μακριά από το μέρος που γεννήθηκαν.

Περιγραφή της Φώκιας

ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ

Οι απειλούμενες Μεσογειακές φώκιες (*Monachus monachus*) γεννάνε τα μικρά τους στο Αιγαίο το φθινόπωρο και τον χειμώνα. Οι μητέρες συνήθως αφήνουν τα μικρά τους στην ακτή για 4-8 ώρες, όταν αυτές αναζητούν τροφή. Τα μικρά της μεσογειακής φώκιας έχουν μήκος περίπου 1 μέτρο και ζυγίζουν γύρω στα 15 - 18 κιλά. Το δέρμα τους καλύπτεται από μακρύ τρίχωμα, μήκους 1 - 1,5 εκατοστού και χρώματος σκούρου καφέ έως μαύρου. Στην κοιλιά υπάρχει μία άσπρη κηλίδα, της οποίας το σχήμα διαφέρει σε κάθε φώκια, αλλά και μεταξύ των δύο φύλων. Η κύηση διαρκεί 10 - 11 μήνες. Οι γεννήσεις παρατηρούνται από τα τέλη της άνοιξης έως και τα τέλη του φθινοπώρου, με αποκορύφωση την περίοδο Σεπτεμβρίου - Οκτωβρίου. Η περίοδος γαλουχίας διαρκεί από 4 έως 8 εβδομάδες. Λόγω της μεγάλης διάρκειας των περιόδων κύησης και γαλουχίας, οι γεννήσεις δεν συμβαίνουν κάθε έτος, αλλά, συνήθως, κάθε 2 έτη. Συνήθως, η μεσογειακή φώκια γεννά μόνο ένα μικρό κάθε φορά. Τα νεογέννητα δεν κολυμπούν καλά τις πρώτες ημέρες της ζωής τους, αλλά μέσα σε λίγες εβδομάδες εξελίσσονται σε άριστους κολυμβητές.

Περιγραφή της Φώκιας

Η ΦΩΚΙΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

Από την αρχαιότητα κυνηγούνταν για εμπορικούς σκοπούς λόγω του δέρματος και του λίπους της. Οι Ρωμαίοι επίσης τις χρησιμοποιούσαν και για ψυχαγωγικούς λόγους στις ρωμαϊκές αρένες. Στο Αιγαίο παλιότερα έφτιαχναν από το δέρμα τους σανδάλια και ζώνες και το λίπος το χρησιμοποιούσαν στην παρασκευή κάποιου μαντζουνιού. Νομίσματα του 500 π.Χ., που βρέθηκαν σε ανασκαφή στην πόλη Φώκεια απεικονίζουν φώκιες. Φώκιες επίσης απεικονίζονται σε αγγεία του 512 π.Χ., σικελικής προέλευσης, ενώ κι ο Όμηρος στην Οδύσσεια κάνει λόγο για τις φώκιες.

ΑΠΕΙΛΕΣ

Η δραματική μείωση του πληθυσμού της οφείλεται κυρίως στον ανθρώπινο παράγοντα. Για παράδειγμα, καταδιώκεται ως βλαβερό ζώο από τους ψαράδες λόγω της ζημιάς που μπορεί να προκαλέσει στα δίχτυα τους όταν μπλεχτεί σ' αυτά. Στοιχεία έρευνας αποδεικνύουν ότι το πρόβλημα είναι ιδιαίτερα έντονο στα ανήλικα που είναι πιο άπειρα. Υπεραλίευση και παράνομη αλιεία έχουν οδηγήσει και σε σημαντική μείωση για τα ιχθυαποθέματα ώστε οι φώκιες να δυσκολεύονται να εξασφαλίσουν αρκετή τροφή. Επίσης η ηθελημένη θανάτωσή τους από τον άνθρωπο, κυρίως στα ενήλικα, αποτελεί απειλή. Τέλος, η ραγδαία αύξηση του ανθρώπινου πληθυσμού και η αστικοποίηση μαζί με την άνοδο του παραθαλάσσιου και θαλάσσιου τουρισμού υποβάθμισαν τον βιότοπο της μεσογειακής φώκιας και την εκδίωξαν από τις ανοιχτές παραλίες.

Πηγές: el.m.wikipedia.org
Σχολικό βιβλίο νεοελληνικής γλώσσας

Σχολείο: 1^ο Γυμνάσιο Αγίας Βαρβάρας
Τμήμα: Α4
Ονόματα συμμετεχόντων: Θανάσης, Χριστοφίλη, Βάσια
Εργασία: Μεσογειακή Φώκια μοναχός
(monachus monachus)